

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Behandelveorstel motie 1717 - Stimuleren van lokale, regionale en provinciale journalistiek

Geachte Statenleden,

Tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota en Kadernota op 9 juli 2025 hebben Provinciale Staten motie 1717 aangenomen met als titel 'Stimuleren van lokale, regionale en provinciale journalistiek'. Daarbij verzoeken Provinciale Staten aan Gedeputeerde Staten:

1. Een nieuwe subsidieregeling 'stimuleren lokale regionale en provinciale journalistiek 2026-2028' op te stellen,
2. De regeling uitsluitend te richten op het stimuleren van vernieuwende journalistieke producties van bestaande provinciale, regionale en lokale mediaorganisaties, waarbij cofinanciering van andere mediafondsen mogelijk is,
3. In overleg met een afvaardiging van de media te komen tot een effectieve subsidieregeling, hiervoor voor drie jaar in totaal € 1 miljoen vrij te maken en vanuit een eventueel positief begrotingssaldo of vanuit de algemene reserve te dekken,
4. In de periode 2026-2028 te onderzoeken of (kleinere) gemeenten bij het provinciale fonds willen aansluiten of bij projecten cofinanciering willen geven.
5. In de periode 2026-2028 te onderzoeken of een structureel provinciaal mediafonds na 2028 meerwaarde heeft. Hierbij de effecten van het provinciaal mediafonds gedurende de looptijd te monitoren en hierover aan PS te rapporteren. Hierbij ook te kijken naar mogelijkheden om de onafhankelijkheid van een mediafonds te versterken, waarbij inspiratie kan worden gehaald uit de wijze waarop het mediafonds in Utrecht is vormgegeven.

Het is de inzet van Gedeputeerde Staten om een nieuwe (subsidie)regeling te ontwikkelen met als titel 'Stimuleren lokale, regionale en provinciale journalistiek'. Een regeling die goed is toegerust om de Zuid-Hollandse Journalistiek een steun in de rug te geven en leidt tot een opbrengst van onderscheidende journalistieke producties.

Voorafgaand aan dit behandelvoorstel is overleg gevoerd met de initiatiefnemers vanuit Provinciale Staten van motie 1717. Onderstaande voorstellen voor maatregelen zijn met hen besproken. Er is sprake van mogelijke maatregelen, omdat de daadwerkelijke invulling van de regeling afhankelijk is van de uitkomst van de overleggen die in de komende tijd plaats zullen vinden.

Bij dit behandelvoorstel wordt een onderscheid gemaakt tussen de (mogelijke) maatregelen voor de korte termijn (2025 en begin 2026) en de langere termijn (2026 en 2027) zodat uiterlijk begin 2028 de balans kan worden opgemaakt of en zo ja hoe een structureel provinciaal mediafonds er na 2028 uit zou moeten zien.

Maatregelen 2025 en begin 2026

Gedeputeerde Staten stellen voor om onderstaande stappen te doorlopen in aanloop naar de start naar een nieuwe regeling:

- Centraal staat de vraag hoe een nieuwe regeling eruit moet komen te zien. Daarin staan alle denkbare opties open en worden overleggen gepland met Zuid-Hollandse media-instellingen, (vertegenwoordigers van) Zuid-Hollandse journalisten, al dan niet met een open uitnodiging via de provinciale website. Daarnaast worden vertegenwoordigers van andere mediafondsen (zoals de provincie Utrecht) en de onderzoekers van de Universiteit Leiden benaderd. De universiteit heeft in 2018 onderzoek gedaan naar de staat van journalistiek in Zuid-Holland. Ook de selectiecommissie van de oude regeling zal worden uitgenodigd om mee te denken over een nieuwe, meer effectieve en doelmatige regeling. Daarbij komen vragen aan de orde zoals in welke vorm de journalistiek het beste kan worden ondersteund, wat werkbare selectiecriteria zijn om vernieuwende of onderscheidende journalistiek te ondersteunen. Ook is de vraag aan de orde hoe lokale, vaak minder professionele journalistiek in met name het landelijk gebied kan worden ondersteund. Uiteindelijk moet dit uitmonden in een regeling en organisatievorm die het beste past bij de situatie in Zuid-Holland. Waar bij de onafhankelijkheid en professionaliteit het best worden gewaarborgd en tegelijkertijd zoveel mogelijk geld terechtkomt bij mediaorganisaties en journalisten om hiermee onderscheidende producties te maken. De nieuwe regeling moet in 2026 van start gaan. Dit betekent dat in een beperkte tijdspanne de gesprekken moeten worden gevoerd en een regeling moet worden opgezet die (ook juridisch) doordacht in elkaar zit. Gedeputeerde Staten willen Provinciale Staten betrekken bij de verschillende bovengenoemde gesprekken en zullen vanzelfsprekend ook de resultaten en voorstellen voor een nieuwe regeling aan de Staten terugkoppelen.
- Gedeputeerde Staten stellen voor dat de structurele cofinanciering van de twee gemeentelijke mediafondsen in Leiden en Delft geen deel uitmaakt van de nieuwe regeling. Daarentegen wordt cofinanciering van aanvragen in de toekomst wel mogelijk. De precieze vorm van de cofinanciering moet nader worden uitgewerkt. Met deze keuze is dus het volledige subsidiebedrag op jaarbasis van € 333.000 beschikbaar voor de nieuwe regeling.
- Om aanvragen vanuit het landelijk gebied te stimuleren willen Gedeputeerde Staten voor de korte termijn investeren in het bekendmaken van de regeling in deze gebieden, onder meer door ook gemeenten te betrekken bij het promoten van de regeling. Daarnaast worden lokale media zoals huis-aan-huisbladen aangeschreven.
- Het is nu nog niet te overzien of in de nieuwe regeling opnieuw een selectiecommissie nodig is. Wanneer dat het geval is, dan is het van belang dat de aanwezige kennis en ervaring ten aanzien van de selectiecommissie wordt gewaarborgd. De vier leden hebben in de afgelopen jaren bewezen met de nodige distantie en kennis aanvragen kundig te beoordelen. Gedeputeerde Staten willen daarom de selectiecommissie graag voor de komende jaren behouden.

Maatregelen 2026 - 2027

De jaren 2026-27 worden gereserveerd om de betrokkenheid van Zuid-Hollandse gemeenten te versterken. Ook zullen de resultaten van de regeling met regelmaat worden geëvalueerd. Concreet gaat het om onderstaande onderzoek:

- Het is de inzet van Gedeputeerde Staten om het gesprek met alle gemeenten in Zuid-Holland aan te gaan. De gesprekken met Zuid-Hollandse gemeenten hebben tot doel om te bezien hoe ook zij hun rol kunnen pakken in het stimuleren van goede onafhankelijke journalistiek. Wellicht zijn enkele (grotere) gemeenten geïnteresseerd om zelf een mediafonds op te zetten of zelfs een bredere regeling zoals de gemeenten Rotterdam en Den-Haag die kennen. Naar verwachting is dat een brug te ver voor de meeste gemeenten in Zuid-Holland. Daarom willen Gedeputeerde Staten onderzoeken welke mogelijkheden aan gemeenten kunnen worden geboden om in de eigen gemeente de journalistiek te stimuleren.

Tenslotte willen Gedeputeerde Staten met regelmaat Provinciale Staten blijvend de regeling evalueren en waar nodig aanscherpen. Vanzelfsprekend kan dit ook gebeuren als daarvoor een verzoek komt vanuit Provinciale Staten.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en adviseren u de motie als afdoende te beschouwen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff